

ת"פ 8761/12/12 - מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נגד ש.כ.ן. הובלות ומסחר בע"מ, חוגי כהן אליה, מוטאוע עבד אל חי, מרדכי כהן אור

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 8761-12-12 מדינת ישראל נ' הובלות ומסחר
בע"מ ואח'

בפני כב' השופט אביב שרון
בעניין: מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה
ע"י ב"כ עו"ד אמיר ברק
נגד

1. ש.כ.ן. הובלות ומסחר בע"מ

2. חוגי כהן אליה

3. מוטאוע עבד אל חי

4. מרדכי כהן אור

בשם נאשמים 3-1 - עו"ד חגי בן שושן

בשם נאשם 4 - עו"ד אריה בדנר

גזר דין

כתב האישום והרשעת הנאשמים

1. הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת הראיות בעבירות של **פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה**, בניגוד לסעיפים 7(ד) ו-13(ב)(4) לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984 (להלן - **חוק שמירת הנקיון**) יחד עם סעיף 29(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בנוסף, הורשע נאשם 2 בעבירה של **הפרת אחריות נושא משרה (פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה)**, בניגוד לסעיף 15 לחוק שמירת הנקיון.

הנאשמים זכו מעבירה של **איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים**, בניגוד לסעיפים 2 ו-13(ג)(1) לחוק שמירת הנקיון יחד עם סעיף 29(א) לחוק העונשין.

2. העובדות העומדות בבסיס הרשעת הנאשמים מפורטות באריכות בהכרעת הדין ולצורך גזירת הדין, יובאו להלן עיקריהן.

נאשמת 1 עוסקת בהובלות, שינוע מכולות ופינוי פסולת ובבעלותה משאית מסוג וולבו (להלן - **המשאית**). נאשם 2 הינו מנהל תפעול בנאשמת 1. נאשם 3 הועסק כנהג בנאשמת 1. נאשם 4 ביצע במועד הרלוונטי עבודות שיפוץ בבית בכפר-סבא ובבעלותו מפעל באזור התעשייה אלפי מנשה (להלן - **המפעל**). נאשם 4 סיכם עם נאשם 2 כי נאשמת 1 תבצע עבורו עבודות פינוי פסולת בנין מהבית ששיפץ. ביום 1.12.11, בהוראת נאשמים 2 ו-4, השליך נאשם 3 באמצעות המשאית, בשתי הזדמנויות, פסולת בנין, שכללה שברי בלטות ועפר, בחצר המפעל. תמורת פינוי פסולת הבנין כאמור שילם נאשם 4 לנאשמים 1 ו-2 סך של 1,600 ₪ (800 ₪ עבור כל הובלה) (ראה ת/3, ת/4).

פסולת הבנין שפונתה הושלכה בחלק האחורי של חצר המפעל, סמוך לגדות ואדי (ראה התמונות ת/8).

3. בהכרעת הדין נקבע כי לאור מבנה חצר המפעל, אשר הינה מגודרת על ידי גדר פח (איסכורית) והכניסה אליה סגורה על ידי שער חשמלי, לא הוכח שפסולת הבנין הושלכה על ידי הנאשמים ב"רשות הרבים" כמשמעותו בסעיף 1 לחוק שמירת הנקיון ובכפי שפורש ברע"פ 8478/10 **אליאס נ' המשרד להגנת הסביבה** (24.11.10) (ראה סעיף 13 להכרעת הדין), אם כי, כאמור, ההתרשמות מן הראיות היתה כי הפסולת הושלכה בסמוך לגדת הואדי שבחלק האחורי של החצר. על כן, זוכו הנאשמים מעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים בניגוד לסעיף 2 לחוק שמירת הנקיון.

יחד עם זאת, נדחתה טענתם של נאשמים 1-3 שלא ידעו שהפסולת שהם מובילים היא פסולת בנין וכי הוטעו לחשוב כי הפסולת מיועדת ליישור הקרקע בחצר המפעל. עוד נדחתה טענתו של נאשם 4 לפיה כל שביקש מנאשם 2 הוא הובלת "עפר" וכי פסולת הבנין שהושלכה בחצר מפעלו היא לא אותה הפסולת שפונתה מהבית ששיפץ. על כן, הורשעו הנאשמים, כאמור, בהשלכת פסולת באתר שאינו מורשה, ובנוסף, הורשע נאשם 2 בעבירה של הפרת אחריות של נושא משרה בתאגיד.

טיעוני ב"כ הצדדים

4. ב"כ המאשימה הפנה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות על ידי הנאשמים, ובהם פגיעה באיכות הסביבה ובאסתטיקה הסביבתית, זיהום הסביבה ויצירת פוטנציאל סיכון ללכלוך וזיהום של רשות הרבים, כאשר פסולת הבנין הושלכה בסמוך לגדות הואדי. התובע ביקש לראות בפסיקה הנוהגת לגבי עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים כ"נקודת מוצא" עונשית. בהעדר פסיקה לענין העבירה בה הורשעו הנאשמים (פינוי פסולת לאתר שאינו מורה, להבדיל מעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים), הפנה התובע לגזר דינו של כב' הש' קובו בת.פ. (פ"ת) 29603-01-12 **מדינת ישראל נ' דאודאו ואח'** (4.12.13), במסגרתו הובאה פסיקה רבה הדנה במתחמי ענישה בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, בנסיבות שונות, וביקש להטיל על הנאשמים קנסות ברוח פסיקה זו.

לטענת התובע, חלקו של נאשם 4 ונסיבות ביצוע העבירה על ידו גדולים יותר מחלקם של נאשמים 1-3, שכן נאשם 4 הוא שנתן את ההנחיה להעביר את פסולת הבנין לשטח שלו, הוא מודע לקירבה של החצר בה הושלכה הפסולת לואדי ולנחל וידע היכן אמורה להיות מושלכת הפסולת. עוד בענין נאשם 4 - האינטרס הכספי היה שלו, והמניע לביצוע העבירה על ידו היה כלכלי, שכן בכך שהורה על השלכת הפסולת בחצרו, חסך הוצאות העברת הפסולת למטמנה חוקית.

התובע טען כי אין להעניק לזיכויים של הנאשמים מעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים משקל רב, שכן, מרבית טיעוניהם העובדתיים נדחו והם נמנעו מלהודות וליטול אחריות על ביצוע העבירות בהן הורשעו בסופו של יום.

5. ב"כ נאשמים 3-1 טען כי הנאשמים נורמטיביים, שומרי חוק ונעדרי עבר פלילי. לטענתו, לא בכדי אין בנמצא פסיקה הדנה בעבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה (בניגוד לסעיף 7(ד) לחוק שמירת הנקיון), שכן המאשימה נוהגת להגיש כתבי אישום רק כאשר מדובר בהשלכת פסולת ברשות הרבים, ונמנעת מלהגיש כתבי אישום מקום שמדובר בעבירה הנדונה, כשגורמי השטח מסתפקים באזהרה בלבד. הסנגור הפנה לתדפיס מתוך אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בו מפורטים, לטענתו, "תעריפי קנסות" לעבירות אשר דומות בנסיבותיהן לעבירה בה הורשעו הנאשמים, קנסות הנעים בין 250 ל-3,000 ₪.

לענין נאשמת 1 - ביקש הסנגור לבטל הרשעתה ולהורות על אי הרשעתה בדין. לטענתו, מדובר בחברה שעוסקת כ-20 שנה בתחום אשר נעדרת הרשעות קודמות. לטענת הסנגור, הרשעת נאשמת 1 עלולה לפגוע בסיכוייה להתמודד במכרזים, כשאחת הדרישות במכרזים היא שלתאגיד ולבעלי המניות לא תהיה הרשעה פלילית. בנסיבות אלה, כשמדובר במעידה חד פעמית, ובנסיבות ביצוע קלות, ראוי לטעמו להימנע מהרשעתה.

6. ב"כ נאשם 4 טען כי העבירה ממנה זוכה נאשם 4, השלכת פסולת ברשות הרבים, היא העבירה העיקרית והמחמירה. לדבריו, אין המדובר בכללן וזיהום של רשות הרבים, וקיים שוני מהותי בין התכליות העומדות בבסיס עבירת ההשלכה ברשות הרבים לבין עבירת ההשלכה באתר שאינו מורשה. על כן, לטענתו, אין לגזור גזירה שווה מגזרי הדין אליהם הפנה התובע שעניינם עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים. הסנגור הפנה לשני מקרים מן הפסיקה, בהם חרף העובדה כי הנאשמים הורשעו בעבירה החמורה יותר, הוטלו עליהם קנסות בגובה 10,000-20,000 ₪.

לענין נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - ב"כ נאשם 4 הפנה לעובדה כי הפסולת פונתה על ידי נאשם 4 מספר חודשים לאחר הארוע (ראה תמונות נע/1) והוא הפך את חצר המפעל לחניה סלולה ונקיה. על כן, הוסר החשש למפגע סביבתי; נאשם 4, להבדיל מנאשמים 3-1 שעיסוקם הוא בפינוי פסולת בנין, סבר כי הוא מעביר פסולת בנין למגרש פרטי שלו ובכך חלקו נופל מחלקם; נאשם 4 לא עוסק בתחום הבנין; נאשם 4 נעדר עבר פלילי; החברה שבבעלותו נתונה בקשיים כלכליים בלתי מבוטלים, הוצגו לענין זה אישורי בנק על המחאות של החברה אשר לא מכובדות על ידי הבנק וכן, עיקולים שהוטלו ואישור מס הכנסה לפיו החברה נתונה בהפסדים (ראה נע/2-נע/5).

מתחם העונש ההולם

7. הערך החברתי המוגן בעבירה של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה הוא שמירה על איכות הסביבה, שמירה על נקיון הסביבה, שמירה על האסתטיקה של הסביבה, מניעת פגיעה בכל אלה ומניעת יצירת סיכון ופוטנציאל לפגיעה בערכים אלה. תכליתו של חוק שמירת הנקיון, על כלל סעיפיו, היא שמירה על משאבי טבע ההולכים ומדלדלים, הסדרת נושא השלכת פסולת ופינויה לאתרים מורשים בלבד, הקמת מנגנון של פיקוח ואכיפה וקביעת עונשים למי שמפר את הוראות החוק.

נסיון החיים מלמד, ועיון בפסיקה ימחיש זאת, עד כמה קשה חשיפת מבצעי העבירות ואכיפת החוק כלפיהם. לצורך ביצוע עבירה של השלכת פסולת בנין, בין ברשות הרבים ובין באתר שאינו מורשה, נדרשות דקות בודדות בלבד, בהן מגיעה לשטח משאית העמוסה בטונות של פסולת בנין, ובהרמת "הייבר" אחת, גורמת לזיהום מאסיבי של השטח בו הושלכה הפסולת - החל בענני אבק שמיתמרים בעקבות ההשלכה ועלולים לגרום לזיהום אוויר, עבור לפסולת הבנין

המושלכת המכילה, לעיתים, חומרים מסוכנים לאדם ולסביבה אשר עלולים לחלחל לקרקע וכלה בנזק התברואתי והאסתטי שנגרם לסביבה ולנוף. לאחר עזיבת המשאית את השטח, קשה עד בלתי אפשרי לעלות על עקבות מבצעי העבירה. וכאשר מדובר בשטח בו "נהוג" להשליך פסולת, נוצרות אותן "גבעות פסולת" המוכרות לכולנו ואשר הפכו, למרבה הצער, לחלק אינטגרלי מן הנוף בארץ - כל זאת כאשר ברוב המקרים, כאמור, המשטרה הירוקה לא מצליחה לשים ידה על מבצעי העבירות.

8. פן נוסף העומד בתכלית חוק שמירת הנקיון, בעבירות שנקבעו בו ובעונשים שלצידן הוא ענין הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות. בידוע הוא, כי ביצוע עבירות בניגוד לחוק שמירת הנקיון בא על רקע רצונם של המבצעים לחסוך בכסף ולחסוך בעלויות ובכך להעשיר כיסם. כך יעדיף עברין פוטנציאלי להשליך פסולת בנין בשטח פתוח, שאינו מטמנה חוקית, על מנת לחסוך בעלויות הטמנת הפסולת המגלמות בתוכן עלות של הובלת הפסולת לאתר מורשה, שקילת הפסולת, מיון הפסולת לסוגיה ולבסוף, חיוב בהיטל הטמנה. השלכת פסולת ברשות הרבים, או באתר שאינו מורשה, איפוא, מוזילה למבצעי העבירות את העלויות, ובכך מעשירה את כיסם. על כן, קובעת הפסיקה - והיא רלוונטית ברציונלים שבה גם לגבי עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, בניגוד לסעיף 2 לחוק וגם לגבי עבירה של השלכת פסולת לאתר שאינו מורשה, בניגוד לסעיף 7(ד) לחוק - כי יש להכביד את היד בכל הנוגע לרכיב הכספי שבעונש.

9. לאור זאת, משצולחת האכיפה, ומשהוכח כי פלוני ביצע עבירה בניגוד לחוק שמירת הנקיון, על בתי המשפט לתרום את חלקם במאמץ שבשמירה על איכות הסביבה ולהכביד ידם בעונשים, הכל כמצוות המחוקק ועל פי מדיניות הענישה שהותוותה בפסיקת הערכאות הגבוהות, שהרי כבר נקבע:

"הצורך החברתי הגובר בשמירה על משאבי הטבע ההולכים ומתדלדלים וההכרה בנזק שנגרם לכלל הציבור בשל זיהום הטבע והסביבה, חייבה את המחוקק לקבוע רמת ענישה משמעותית לעוברים עבירות אלו, ואת בית-המשפט בתורו לנקוט מדיניות ענישה מחמירה כלפי אותם עבריינים" (רע"פ 1223/07 מורשד נ' מדינת ישראל).

וכן:

"בצדק הדגיש בית-המשפט קמא את הצורך בענישה משמעותית לאלה המזהמים את הטבע בניגוד לחוק וממניעים של כדאיות כלכלית" (רע"פ 9934/08 ג'באלי נ' משרד להגנת הסביבה).

10. לענין שאלת היחס בין שתי העבירות - עבירת איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים (סעיף 2 לחוק) ועבירת פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה (סעיף 7(ד) לחוק) - מרבית התכליות שנזכרו על ידי לעיל משותפות לשתי העבירות גם יחד. העבירה של איסור לכלוך רשות הרבים מכילה בתוכה, מטבע הדברים, גם את האיסור להשליך פסולת שלא באתר המיועד לכך, ואילו המשליך פסולת לאתר שאינו מורשה, לא בהכרח עושה זאת ברשות הרבים, כפי שארע במקרה שלפנינו.

לאור השוני ביסודות העובדתיים שבין שתי העבירות ולאור היקף האיסור שבעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, שהינו רחב יותר, קיים גם הבדל בענישה שנקבעה לשתי העבירות.

עיון בהוראות החוק הרלוונטיות מעלה כי דינו של המשליך פסולת בנין ברשות הרבים, בניגוד לסעיף 2 + 13(ג)(א) לחוק הוא מאסר שלוש שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין - דהיינו, ₪ 452,000; וכאשר מדובר בתאגיד - ארבע פעמים הקנס - דהיינו, ₪ 904,000.

לעומת זאת, דינו של המשליך פסולת בנין באתר שאינו מורשה, בניגוד לסעיף 7(ד) + 13(ב)(4) הוא מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין - דהיינו, ₪ 226,000; וכאשר מדובר בתאגיד - כפל הקנס - דהיינו, ₪ 452,000.

11. דהיינו, חרף העובדה ששתי העבירות הן מסוג עוון, עדיין קיים שוני בהתייחסות המחוקק לחומרה הניבטת מכל עבירה, שוני המתבטא באמת מידה עונשית שונה. בעוד שהשלכת פסולת ברשות הרבים גוררת אחריה עונש מאסר של שלוש שנים וכפל קנס (ולגבי תאגיד - ארבע פעמים הקנס), הרי שהשלכת פסולת שלא באתר מורשה גוררת אחריה עונש מאסר בן שנה וקנס כקבוע בחוק העונשין (ולגבי תאגיד - כפל קנס).

ועדיין, בראייה הכוללת, ניכר כי המחוקק ביקש להחמיר בענישה הכלכלית אשר מוטלת בעבירות של השלכת פסולת, בקובעו, לגבי תאגיד, כפל קנס, ובהפנותו לסעיף הרלוונטי בחוק העונשין הדין בגובה הקנס בעבירה שדינה עונש מאסר למעלה משלוש שנים, כשעונש המאסר הקבוע לצידה של עבירה בניגוד לסעיף 7(ב) הוא מאסר של שנה. דהיינו, בעוד המדובר בעבירה מסוג עוון, ראה לנכון המחוקק לקבוע בצידה קנס המתייחס לעבירה מסוג פשע, ולגבי תאגיד - כפל קנס.

12. לאור האמור לעיל, ניתן לומר כי רציונלים רבים הנוגעים לעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, מתקיימים גם לגבי עבירה של השלכת פסולת באתר שאינו מורשה. ואולם, לאור ההבדלים באורך המאסר אותו קבע המחוקק ובשיעורי הקנסות ביחס לשתי העבירות, מטבע הדברים, מתחמי הענישה בעבירה לפי סעיף 7(ד) יהיו נמוכים, בהתאמה, מאלה הנוהגים בעבירה לפי סעיף 2 לחוק שמירת הנקיון. מכאן, שגזר הדין **בענין דאודאו** (ת.פ. (פ"ת) 29603-01-12) אליו הפנה התובע, לרבות הפסיקה המאוזכרת בו (ראה סעיף 18 לגזה"ד), אמנם רלוונטי למאטריה בה עסקינן, אך מהווה אמת מידה מחמירה יותר, באשר הוא דן בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים. יוער, כי בענין **דאודאו** לא הועמד לדין תאגיד, ועל כן לא נקבע מתחם ענישה בעניינו. ואולם, מהפסיקה המאוזכרת בגזר הדין, ניתן להסיק מתחם ענישה לעניינו.

13. לאחר אלה, ובהתחשב במדיניות הפסיקה כפי שהובאה **בענין דאודאו**, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בעניינם של הנאשמים, בנסיבות ביצוע העבירות, הינו כדלקמן:

לגבי נאשמת 1 - קנס כספי ששיעורו בין 20,000 ₪ ל-80,000 ₪ לצד התחייבות להימנע מעבירה.

לגבי נאשם 2 - קנס כספי ששיעורו בין 10,000 ₪ ל-50,000 ₪ לצד התחייבות להימנע מעבירה.

לגבי נאשם 3 - קנס כספי ששיעורו בין 5,000 ₪ ל-20,000 ₪ לצד התחייבות להימנע מעבירה.

לגבי נאשם 4 - קנס כספי ששיעורו בין 10,000 ₪ ל-50,000 ₪ לצד התחייבות להימנע מעבירה.

14. בקביעת מתחם העונש ההולם התחשבותי **בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות** (סעיף 40ט. לחוק העונשין), כמפורט להלן:

א. אמנם הנאשמים הורשעו בעבירה אחת של השלכת פסולת שלא באתר מורשה, ואולם מדובר בשתי השלכות שבוצעו על ידי נאשם 3 בשתי הזדמנויות, באותו היום, ועל פי הזמנת נאשם 4. דהיינו, נאשם 3 הגיע פעמיים לחצר המפעל של נאשם 4 לאחר שמילא משאיתו בפסולת בנין שמקורה בבית ששיפץ נאשם 4 בכפר-סבא. זאת להדגיש, כשמדובר במשאית המסוגלת לשנע פסולת בנין במשקל של טונות.

ב. השלכת הפסולת, כעולה מן הראיות, בוצעה על שפת גדת הוואדי שבחצר המפעל, ולא במרכז החצר. השלכת פסולת כאמור, יוצרת פוטנציאל סיכון לכך שהפסולת תדרדר אל מעבר לגדת הוואדי אל תוך הוואדי עצמו. עוד קיים סיכון כי עם רדת הגשמים, תישטף פסולת הבנין אל תוך הוואדי ותגרום לזיהומו.

ג. חרף העובדה שלא מדובר בעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, אלא בהשלכה במקום תחום המצוי באזור תעשייה, עדיין הפסולת מכערת את הסביבה ויוצרת בה פגם אסתטי בולט לעין.

ד. בבסיס ביצוע העבירות, אינטרס כלכלי של נאשם 4 לחסוך בעלויות של שינוע הפסולת לאתר מורשה, שקילת הפסולת, מיונה ותשלום היטל הטמנה. המניע הכלכלי מהווה נסיבה מחמירה.

ה. אין חולק, כי חלקו של נאשם 3, שהינו נהג שכיר אשר ביצע הוראות נאשמים 2 ו-4 הינו החלק הקטן ביותר, ואולם, נאשם 3 היה מודע לעובדה כי אין מדובר באתר מורשה לסילוק פסולת בנין, ובכל זאת, רוקן אל תוך החצר שתי משאיות עמוסות פסולת בנין.

ו. חלקם של נאשמים 2 ו-4 בביצוע העבירות דומה. אמנם נאשם 4 הוא בעל האינטרס, הוא זה שחוסך בעלויות ובכך מעשיר את כיסו, והוא גורם במו ידיו לזיהום החצר שבבעלותו, מבלי להתחשב במפעלים השכנים ובפגם האסתטי שנוצר - כל זאת, כשנסיונו להציג עצמו כחסר נסיון וידע בתחום הבנין, נכשל (ראה עמ' 17 להכרעת הדין). ואולם, נאשם 2, כמי שנטען לגביו שהוא למעלה מעשרים שנה בעסקי פינוי הפסולת, היה מודע לעובדה כי התבקש להשליך פסולת באתר שאינו מורשה, והוא אף סייע באופן אקטיבי להשלמת ביצוע העבירה. נאשם 2, כמנהל תפעול בנאשמת 1, היה אמור לסרב לבצע את העבודה עבור נאשם 4, באשר היא כרוכה בביצוע עבירה חמורה, אך התפתה לעשות כן, תמורת תשלום כסף.

ז. אינני מקבל טענתו של ב"כ נאשמים 1-3 לפיה יש להשוות את שיעורי הקנסות שיוטלו על הנאשמים לאלה הנזכרים בתדפיס "קנסות נגד מזהמי סביבה" המופיע באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. עיון בתדפיס מעלה כי מדובר ב"דוגמאות לקנסות" המוטלים על מבצעי עבירות פשוטות וקלות לאין שעור מהעבירות בהן הורשעו הנאשמים, ודי לקרוא את הגדרת העבירות שבעמודת "פרטי העבירה" על מנת להבין זאת.

15. לענין בקשת ב"כ נאשמת 1 להימנע מהרשעתה בדין - לא השתכנעתי כי התקיימו אותם תנאים חריגים, נדירים ויוצאי דופן - כפי שנקבע בפסיקה - המאפשרים הימנעות מהרשעת נאשמת 1. ברע"פ 8487/11 **חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה** (23.10.12) נקבע כי ניתן להימנע מהרשעת

תאגיד, כאשר השיקולים שיעמדו בבסיס ההחלטה הם אותם שיקולים המנחים את בית המשפט בבואו להחליט אם להימנע מהרשעת נאשם בשר ודם (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337; רע"פ 432/85 **רומנו נ' מדינת ישראל** (לא פורסם)), כאשר בבסיס נקיטת הצעד של אי הרשעה עומדת **גישה שיקומית**. הפסיקה קובעת כי הימנעות מהרשעה תישקל "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה" (**הלכת רומנו**). עוד נקבע כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: פגיעה חמורה שההרשעה תסב לנאשם; וסוג העבירה המאפשר לוותר בנסיבות על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (**הלכת כתב**).

16. אף אם אניח כי סוג העבירה שנעברה על ידי נאשמת 1 וחומרתה מאפשרים הימנעות מהרשעתה - וכלל לא בטוח כי אלו הם פני הדברים - הרי שלא הוכחה בפניי פגיעה קונקרטית-מוחשית שתיגרם לנאשמת 1 אם תורשע בדין. ב"כ נאשמת 1 טען בעלמא כי "הרשעה של החברה היום במכרזים בדיני המכרזים יכולה לפגוע בה להתמודד במכרזים וזה מטה לחמה" (עמ' 55, ש' 10). לא הוצגו בפני מסמכים או מכרזים המעידים על כך; כלל לא ברור אם אכן נאשמת 1 תיפסל מלהשתתף במכרזים, כאשר חזקה על הגופים המתקשרים שיפעילו שיקול דעת טרם ההתקשרות עמה ויבחנו עברה הפלילי הנקי עד כה, משך למעלה מ-20 שנה, וכן, את סוג העבירה בה הורשעה, חומרתה ביחס לעבירות אחרות בחוק שמירת הנקיין, טיבה והיקפה.

עוד יצוין, כי נאשמת 1 כפרה בביצוע העבירה בה הורשעה (אף כי זוכתה מהעבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים, וקשה לדבר על נקיטת גישה שיקומית כלפי מי שאינו מודה בביצוע עבירה ואינו נוטל אחריות לגביה).

בענין חברת נמלי ישראל, נעתר בית המשפט העליון לבקשת הנאשמת, תאגיד, להימנע מהרשעתה, אף כי דובר בעבירות שעניינן, בין היתר, זיהום ימי והשלכת פסולת, תוך שהוא מציין, בעמ' 20 לפסק הדין, נסיבות חריגות ומיוחדות, אשר לא הוכח כי מתקיימים בענייננו, שהביאוהו לעשות כן, לרבות אלה - העבירה נעברה בידי קבלן משנה של קבלן ראשי של המבקשת; מדובר בחברה ממשלתית הצפוי לה נזק במכרזים בינלאומיים בגין "תו קלון" של הרשעה פלילית; הנזק הצפוי מן ההרשעה הוכח משהציגה המבקשת מכרז בינלאומי מהדורש היעדר הרשעות קודמות כתנאי להתקשרות; הנזק שנגרם מן העבירה תוקן (בענייננו, נאשם 4 הוא שהביא ל"תיקון" הנזק).

לאחר אלה, הבהיר בית המשפט העליון כי "**אין בכך חלילה כדי לפתוח פתח לאי הרשעה כעניין שבשגרה במקרים של עבירות תאגיד, והדברים מתוחמים למקרה ולנסיבותיו כפי שקבען בית משפט השלום**" (עמ' 20 לפסק הדין).

17. עוד נקבע על ידי בית המשפט העליון במקרה אחר אשר התייחס לשאלת אי הרשעת תאגיד, כי:

"נדמה כי יש להחיל את כלל 'אי הרשעה' ביחס לחברה רק באותם מקרים בהם תוצאת ההרשעה אינה עומדת בפרופורציה ומידתיות לנזק שייגרם לחברה. יובהר, כי אם התוצאה של אי הרשעת נאשם (וכמובן הכוונה לבגיר) הינה בגדר חריג, תוצאה כזו כלפי חברה תחול בגדר חריג מצומצם יותר" (רע"פ 1840/12 **עוזר ואח' נ' מדינת ישראל** (30.4.13)).

למקרה נוסף, בה יושמה ההלכה לגבי תאגיד שהורשע בעבירות שעניינן פגיעה באיכות הסביבה, אשר נציגו טענו כי

הרשעתו תביא לפגיעה ביכולתו לגשת למכרזים - ראה ע"פ (ב"ש) 37367-11-14 דחס מנוף ושירותים אשקלון (1979) בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד (10.1.15), בעמ' 13 לפסה"ד.

18. לאור האמור לעיל, מצאתי לדחות בקשת ב"כ נאשמת 1 להימנע מהרשעתה, ובהיעדר עילה לסטות ממתחם העונש ההולם, ייקבע עונשם של הנאשמים בתוך המתחם שנקבע על ידי לעיל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

19. לענין נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (סעיף 40יא. לחוק העונשין), יובאו בחשבון אלה:

א. הנאשמים נעדרו עבר פלילי מכל מין וסוג שהוא. נאשמים 1 ו-2 עוסקים בפינוי פסולת בנין למעלה מ-20 שנים. נאשם 3 הוא נהג מטעם נאשמת 1 ואף הוא לא הסתבך בביצוען של עבירות בכלל ובעבירות על חוק שמירת הנקיון בפרט.

ב. מבלי לזלזל או להמעיט ערך בפגם האסתטי ובכיעור הסביבה, הרי שבפועל, לא נגרם נזק סביבתי חמור, דוגמת חילחול הפסולת אל הקרקע ופגיעה בה, זיהום מי תהום, זיהום הוואדי או הנחל הגובל באזור בו הושלכה הפסולת וכדומה.

ג. נאשם 4 דאג לפנות את פסולת הבנין מספר חודשים לאחר ביצוע העבירה (ראה לענין זה תמונות נע/1) ואף הפך את חצר המפעל לחנייה סלולה.

ד. הודאה, חרטה ונטילת אחריות - הנאשמים לא הודו בביצוע העבירות בהן הורשעו, לא הביעו חרטה ולא נטלו אחריות לגביהן. אמנם, ניהול המשפט היה מוצדק מבחינתם, שכן הם זוכו מעבירה חמורה של השלכת פסולת ברשות הרבים, ואולם קו ההגנה בו נקטו לא התאפיין בנטילת אחריות לביצוע העבירה בה הורשעו בסופו של יום, אף כי זו יוחסה להם מלכתחילה. תחת זאת, בחרו הנאשמים לכפור גם בביצועה של עבירה זו, תוך העלאת טענות בלתי מוצדקות ואשר עמדו בניגוד גמור לחומר הראיות. על כן, אין הם זכאים להקלה בדינם, כפי שהיו זכאים לה אם היו מודים בעבירה בה הורשעו וממקדים טיעוניהם לענין העבירה ממנה זוכו.

ה. חלוף הזמן - אין להתעלם מכך שמאז ביצוע העבירה בחודש דצמבר 2011 ועד היום חלפו כשלוש וחצי שנים ועובדה זו תשמש לקולת העונש.

ו. עוד יילקח בחשבון לקולת העונש, מצבו הכלכלי הקשה של נאשם 4, כמשתקף מהמסמכים שהוגשו לעיוני, נע/2-נע/5.

20. לאור האמור לעיל, ייקבע עונשם של הנאשמים קרוב לתחתית המתחם שנקבע על ידי לעיל, זאת בנוסף להטלת התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה.

סוף דבר

21. אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

א. **נאשמת 1** - קנס כספי בסך 25,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.15. לא ישולם תשלום במועד, יועמד מלוא הסכום לפירעון מיידי.

הקנס ישולם לקרן השמירה על הנקיון.

נאשמת 1 תחתום, באמצעות נציגה נאשם 2, על התחייבות בסך 25,000 ₪, שתוקפה יהא למשך שלוש שנים מהיום, להימנע מביצוע כל עבירה, למעט חטא, בניגוד לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984. לא יחתום נאשם 2 על התחייבות כאמור, ייאסר למשך 25 ימים.

ב. **נאשם 2** - קנס כספי בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.15. לא ישולם תשלום במועד, יועמד מלא הסכום לפירעון מיידי.

הקנס ישולם לקרן השמירה על הנקיון.

נאשם 2 יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, שתוקפה יהא למשך שלוש שנים מהיום, להימנע מביצוע כל עבירה, למעט חטא, בניגוד לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984. לא יחתום נאשם 2 על התחייבות כאמור, ייאסר למשך 10 ימים.

ג. **נאשם 3** - קנס כספי בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.15. לא ישולם תשלום במועד, יועמד מלא הסכום לפירעון מיידי.

הקנס ישולם לקרן השמירה על הנקיון.

נאשם 3 יחתום על התחייבות בסך 5,000 ₪, שתוקפה יהא למשך שלוש שנים מהיום, להימנע מביצוע כל עבירה, למעט חטא, בניגוד לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984. לא יחתום נאשם 3 על התחייבות כאמור, ייאסר למשך 5 ימים.

ד. **נאשם 4** - קנס כספי בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.15. לא ישולם תשלום במועד, יועמד מלא הסכום לפירעון מיידי.

הקנס ישולם לקרן השמירה על הנקיון.

נאשם 4 יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, שתוקפה יהא למשך שלוש שנים מהיום, להימנע מביצוע כל עבירה, למעט חטא, בניגוד לחוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984. לא יחתום נאשם 4 על התחייבות כאמור, ייאסר למשך 10 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ד אדר תשע"ה, 05 מרץ 2015, במעמד הנאשמים ובאי כוחם, ובהעדר התובע, אשר נתקע עם מכוניתו בדרך לבית המשפט וביקש מב"כ הנאשמים שגזר הדין ינתן בהעדרו, והוא יגיע מאוחר יותר על מנת לקבל עותק מגזר הדין.